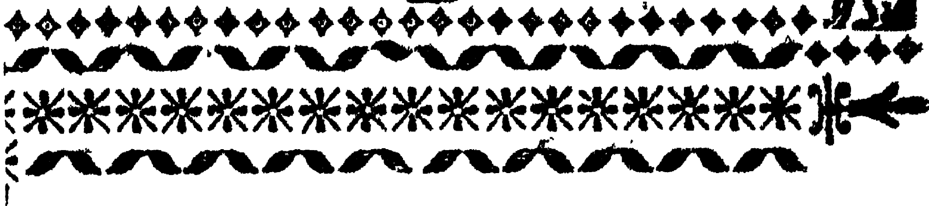

બનામે ખુદા.

જેહરી અંગુશતરી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

કાઠીયાવાડી નાટક મંડળી.

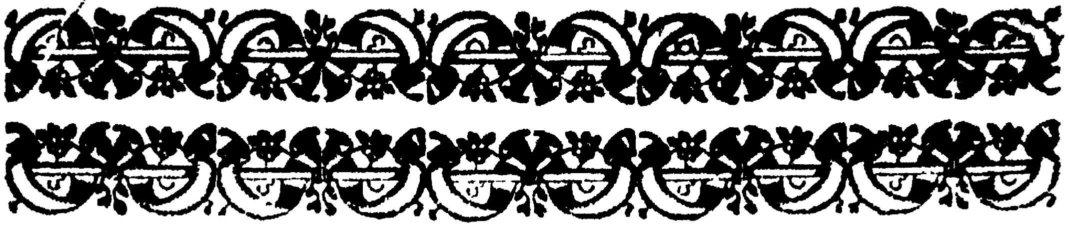
આવૃતી પહેલી   પ્રત ૨૦૦૦.

અમદાવાદ.

શ્રી જૈન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં શા. જેઠાલાલ
દલસુખભાઇએ છાપી.

ઈ. સ. ૧૯૦૭   સંવત ૧૯૬૩

કીંમત રૂ. ૦—૨—૦

નાટકનો ટુંકસાર.

અંક ૧ લો.

પ્ર. ૧—સ્તુતિ.

અંતર નાટક-(ડબલ સ્ટેજ.)

સમગામ માહરૂપર બળાત્કાર કરે છે. જાંબાજ આવીને માહરૂને બચાવે છે. અને સમસામને મારે છે. માહરૂને ઘેર પહોંચાડે છે. અંતર નાટક પુરૂં થાય છે.

પ્ર. ૨—જાંબાજનું ચાલાકી ભરેલું કામ જોઇ નાટક જોવા આવેલા માણસોમાંથી અમીરજાદા શકીલની સ્ત્રી જોહરા જાંબાજ ઉર્ફે કોતવાલપર આશક પડે છે.

પ્ર. ૩—જોહરાના કોતવાલ તરફની પ્રેમલાગણીના વિચારો, ફીરોજીની સાથે એ સંબંધે વાતચિત ફિતનત આવી શકીલ આવે છે એમ કહે છે. શકીલ આવે છે. જોહરા તેને દરેક વાતમાં તુચ્છકારે છે. શકીલ તેની સાથે પરણવામાં ભુલ કરી એમ માની પસ્તાય છે. દરમીઆન કોતવાલનું માણસ બોલાવા આવે છે. શકીલ કોતવાલ પાસે જાય છે. પાછળથી જોહરા ઝવેરીની દુકાને એક પુખરાજની અંગુઠી ખરીદવા જાય છે.

પ્ર. ૪—છરકી ફિલ્લત અને જીહત વચ્ચે ફરક શું ચીજ છે તે માટે વાદવિવાદ થાય છે એટલામાં ફીરોજી આવે છે. ફિલ્લત તેનો પ્યાર માગે છે. ફીરોજી તેને ન ગણકારતાં ચાલી જાય છે.

પ્ર. ૫—કોતવાલી. ફજ્જુ આગા અને નથ્થુ નામના ત્રણ તોતડાઓનો ન્યાય શકીલ કોતવાલ પાસે આવે છે અને જોહરાએ પોતાને મારેલાં મેણાંઓ તેને સંભળાવે છે. કોતવાલને જોહરાપર વહેમ પડે છે તેથી શકીલને કહે છે કે " મને એનાં વચનો ખુનઃ લાગે છે માટે તું એની સાથે પ્યાર ન રાખ " શકીલ કોઇને હરકત ન થાય અને પોતે આ સ્ત્રીથી છુટો થાય એમ યુક્તિ રચવા કહે છે. કોતવાલ કબુલ કરે છે.

પ્ર. ૬—ઝવેરીનું ઘર–શકીલના ગુણપર મોહિ પડેલ જવાહેરખાનની દીકરી સીંબર તેનો પ્યારો શકીલ પોતાનો પ્યાર વીસારી જોહરાને પરણ્યો તે સંભારી વિલાપ કરે છે. જોહરા આવે છે ને નોકરને જવાહેરખાનને આપવાની એક ચીઠ્ઠી દે છે. જવાહેરખાનને એક પુખરાજની અંગુઠી બનાવવા અને તેમાં એક ઝેરવાળી સુઈ નાંખવા કહે છે જવાહેરખાન કબુલ કરે છે. બન્ને કાવતરૂં રચવા જાય છે. સીંબર જે સઘળું સાંભળતી હતી તે શકીલને બચાવવા કોતવાલ ઉપર એક ચીઠ્ઠી લખે છે.

પ્ર. ૭—શકીલનું ઘર–જોહરા શકીલને ઝેહરી અંગુઠી પહેરાવવા ખોટો પ્રેમ બતાવે છે. ઝેહરી અંગુઠી પહેરાવે છે. શકીલ મૂર્છીત થાય છે. કોતવાલ આવીને શકીલને મરેલો જોઇ અને પોતે મોડો પહોંચ્યો તે માટે અફસોસ કરે છે. ખાનગીમાં સરદારખાંની સાથે એવી મસલત કરે છે કે શકીલની લાશને દફનાવીને લોકો પાછાં ફરે ત્યારે આપણે છુપી રીતે લાશને બહાર કાઢી ઘેર લાવવી.

અંક ૨ જો.

પ્ર. ૧—કબ્રસ્તાન-સીંબર, શકીલ મુઓ એમ ધારી અફસોસ કરે છે. કોતવાલ સરદારખાં તથા હકીમને લઇને આવે છે. હકીમ શકીલને તપાસીને તે જીવશે એવો દીલાસા આપે છે. અને તેને જલ્દી ઘેર લઇ જવાનું કહે છે. કોતવાલ ખાનગી રીતે શકીલને પોતાને ઘેર લઇ જાય છે.

પ્ર. ૨—હકીમનું ઘર-સીંબર આવે છે ને હકીમને પોતે શકીલ માટે પ્રેમ રાખે છે એમ સમજાવે છે, ને શકીલને બચાવવા તથા પોતે કોતવાલથી જાહેર ન થાય એવી તદબીર રચવા કહે છે. હકીમ સીંબરને કમ્પાઉન્ડરનો ડ્રેસ પહેરવી શકીલ પાસે લઈ જાય છે.

પ્ર. ૩—જોહરા શકીલના મૃત્યુનો જુઠો શોક કરે છે. ફીરોજી ધીરજ આપે છે. ખિલ્લતને કોતવાલને બોલાવવા મોકલે છે. કોતવાલ આવે છે. જોહરા પ્રેમલાગણી બતાવે છે. કોતવાલ પ્રપંચથી કબુલ કરે છે. બન્ને જુદાં પડે છે. ખિલ્લત ફીરોજીની ગમ્મત.

પ્ર. ૪—ઝવેરીની દુકાન-કોતવાલ સ્ત્રી વેશે જવાહેરખાનને પ્રેમ બતાવીને અને ફોસલાવીને અંગુઠીનો પત્તો લઇ જાય છે.

પ્ર. ૫—પરકાલા ફીરોજીને સમજાવે છે કે તું મારા ભાઇ ખિલ્લતને પરણ, બન્ને જણ પ્રપંચથી એક બીજાને સામસામાં બનાવે છે.

પ્ર. ૬—જોહરા કોતવાલને પ્રેમ બતાવવા સજેલા શૃંગારની ફીરોજી સાથે વાત કરે છે. કોતવાલ આવે છે. જોહરાની સાથે ખોટો પ્રેમ કરે છે. સરકારી કામનું બહાનું કાઢી ચાલ્યો જાય છે ને અંગુઠી ઘરમાં નાંખી દે છે. ફીરોજીને અંગુઠી હાથ આવે છે. જોહરા ફીરોજી પાસે અંગુઠી દેખે છે ને તેને શકીલ નથી મરી ગયો એમ વ્હેમ પડે છે તેથી કબ્રસ્તાનમાં શકીલની લાશ જોવા ફીરોજીને લઇને જાય છે.

પ્ર. ૭—ફ્લિનતે ફીરોજીને પકડવા માટે ફીરોજીએ પાસે રાખેલ રૂમાલને દુપટ્ટો સમજી લઇ બાંધો, ફીરોજી ચાલી ગઇ જાણી અફસોસ કરે છે. બાદ કોતવાલ આવે છે ને ઘરમાં બનેલા બનાવની હકીકત ફ્લિનત પાસેથી જાણી લે છે અને જોહરાને પકડવા માટે કબ્રસ્તાન તરફ જાય છે.

પ્ર. ૮—કબ્રસ્તાન–જોહરા શકીલની કબ્ર ખોદે છે. અંદરથી મડદું નથી જડતું તેથી અફસોસ કરે છે. કોતવાલ ડાકુ થઇને તેને પકડે છે. જોહરા તેને લાંચ આપીને છુટી જાય છે. ફ્લિનત આ બનાવ જોઇ આશ્ચર્ય પામે છે. કોતવાલ તેને ભેદ સમજાવવા માટે લઇ જાય છે.

અંક ૩ જો.

પ્ર. ૧—સીંબર કમ્પાઉન્ડરના ડ્રેસમાં શકીલ સાથે સ્ત્રીની નિમકહરામી તથા નીમકહલાલી માટે વાદ કરે છે. શકીલને સીંબર (કમ્પાઉન્ડર) જેવી સ્ત્રીપર વિશ્વાસ બેસે છે. સીંબર યુક્તિથી તેનો પ્રેમ શકીલ પાસે કબુલ કરાવે છે. અને પોતે કમ્પાઉન્ડરનો ડ્રેસ ઉતારી જાહેર થાય છે. બન્નેનો પ્રેમપ્રસંગ.

પ્ર. ૨- જવાહેરખાનનો લગ્નમંડપ–જવાહેરખાન મહેમાનો સાથે પોતાને પરણુવા આવનાર સ્ત્રીની વાટ જોતો બેઠો છે. એટલામાં કોતવાલ સ્ત્રીવેશે તથા સરદારખાં કાજીને વેશે આવે છે અને પરણુવાના પ્રપંચથી જવાહેરખાનને કેદ કરીને લઇ જાય છે.

પ્ર. ૩—ફ્લિનત ફીરોજીના ઇશ્કમાં પડેલી મુસીબત માટે વિચાર કરે છે. એટલામાં ફીરોજી આવે છે. ફ્લિનત તેની પાસે પ્રેમ માગણી કરે છે. બન્ને વચ્ચે વાત થતાં મારપીટ થાય છે. પરકાલા આવે છે. ફીરોજીને સમજાવે છે. ફીરોજી તેને ન ગણુકારતાં ચાલી જાય છે. પરકાલા ખીજાય છે. ફીરોજીને હેરાન કરવા વીચાર કરે છે.

પ્ર૦ ૪—એવરે કોતવાલ જવાહેરખાનને કહે છે કે જો જીવતાં રહેવું હોય તો પહેલાં તો તારી દીકરી સીંબર શકીલને પરણાવવાનું વચન આપ અને બીજુ' જોહરાના કેસમાં સૌથી પાયાદાર તારી જુબાની છે માટે ખરી હકીકત જાહેર કરજે એમ કહી તેને થોડી ખાનગી વાત સમજાવી જોહરા પાસે મોકલે છે. તથા પોતે પણ ત્યાંજ જાય છે.

પ્ર૦ ૫—જોહરાનો લગ્ન મંડપ-પ્રપંચનો ભેદ ખુલ્લો થાય છે. શકીલ જોહરાને તિરસ્કાર આપીને ઘરમાંથી કાઢી મુકે છે. જવાહેરખાન સીંબરને શકીલ સાથે પરણાવે છે. શકીલ જિલ્લતની નીમકહલાલીપર ખુશ થાય છે ને તેને ખુશી પડે એ ચીજ માગવા કહે છે. જિલ્લત ફીરોજીની માંગણી કરે છે. ફીરોજી ગભરાય છે, શકીલ તથા કોતવાલની મરજીથી જિલ્લત-ફીરોજીના લગ્ન થાય છે. એવરે નાચરંગ સાથે આનંદ.

પાત્રોનાં નામ.

પુરૂષ વર્ગ.

શકીલ—એક અમીરજાદો.
કોતવાલ—શકીલનો જીગજાન દોસ્ત.
જવાહેરખાન—એક ઝવેરી.
ફિતનત—શકીલનો નીમકહલાલ નોકર.
સરદારખાં—કોતવાલનો નોકર.
જીદ્દત—ફિતનતનો ભાણેજ.
હકિમ—એક વૈદ્ય.

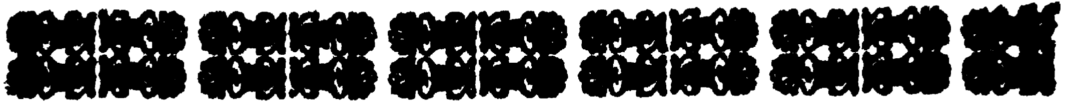
નથ્થુ આગા ફુજ્જુ	તોતડાઓ।

મોહતમિમ—જવાહેરખાનનો નોકર.

સ્ત્રી વર્ગ.

ઝોહરા—શકીલની સ્ત્રી.
ફીરોજી—ઝોહરાની દાસી ફિતનતની સ્ત્રી.
પરકાલા—ફિતનતની બહેન.
અંબર—જવાહેરખાનની દીકરી, શકીલની સ્ત્રી.

આ સિવાય દાસ-દાસીઓ, વારાંગનાઓ, સીપાહીઓ, સાહુકાર, ગરીબ, કાજી વિગેરે વિગેરે.

બનામે ખુદા

જેહરી અંગુશતરી.

(૧)

ચાલ:—કુદરતકા તુ દાતા જગકા પાલનહારા,
જગપરવર સુખ દુઃખકા તુ સુલતાં ગુનવાલા—કુ૦
ગીરિધર સુખકર દુઃખહર શાન ગ્યાન તોરી પ્યારી,
જગકાવાલી ચંદરઆલી છત્તર સીસપર હે ન્યારા—કુ૦

(દોહા.)

સાચા સાહબ હય તૂહી ઝુટા હે સબ કાજ
હમ સબ તોરે આસરે તેરા હે સબ રાજ.

ખિજમર પરવર મીલકર હમ સબ ગાએં ગુન તેહારા—કુ૦

(૨)

ચાલ:—છાંડ મોહે પાપી જા રાર મોસે કર નહીં.
સુરત કારી તોરી લાગે, જાના જાના તોહે જાના, કાના સીયાના—છાં
કરત ઝુલમ કાહે જાને દે જાને દે
હસી ડરનાં લાજ ધરનાં સંભલના
નાથની ક્યા કાને જાને તજનારી હોગી પ્યારી—છાં.

(૩)

દોહરા:—મોરે સઇયાં મૈં કોઇ મીલાવો તરસ રહે નયનાં,
મોહે સઇયાં બીના નાંહીં ચેનાં પડે દીન રેનાં.
જરા નેનાંસે નેનાં મીલાવો સઇયાં તરસાઓ સઇયાં
ન જરાવો સઇયાં-પ્યારે મોહે—સઇયાં.

(શેર)

જુ પ્રીતમસે બાજ આ અય સનમ કે નીકલહી જાયગા મેરા દમ;
હું કરીબ મરનેકે અબતો મયેં તૂ જરા તો મીલજા મેરી કસમ-મોરે.

(૪)

ખ્વાસે:—નાચો સહેલીયાં પીયારી દુલારી ચલો ગુંધનાં ગુંધાઓ
દીલમીલકે ગાઓ સારી....................દુલારી.
જાઇ જુઇ મોગરેકી ડારી,ગુલકારી,ચુન ચુનકે ચંપા ચંમેલી,
સહેલીયાં ગુંધાઓ ફુલોં કે હાર, બાંકી ફબન ચલત પવન.
હરસુ લહે ન્યારા હરીયારા હે બાગ ગુલલાલા—દુલારી.

(૫)

ખ્વાસે:—મોહનીયાંકી મતવારી નજરીયાં,
મોહનીયાંકી, કામનીયાંકી,
મતવારી નજરીયાં પ્યારી પ્યારી નજરીયાં—મો.
નયનનકી મોહે લાગી કટારી જાદુભરી બિજનારી સુંદરીયાં,
મતવારી સુંદરીયાં પ્યારી પ્યારી સુંદરીયાં—મો.

(૬)

કવ્વાલ:—અય શુક્ર ઉજાર જરનીંગાર હું નીસાર બાર બારબાવફા,
મેરી જાં નીસાર હય (૨) તુજપર મેરા પ્યાર હય.
દીલબર ફમર નડર તુ કર નજર ઇધર જરા—અય.
અય દીલબર મુજપર પ્યારકી નજર કર,
ચીડક ચીડક નાંહીં કર, દીન રતીયાં,
નીસદીન કલ નહીં પડે મોરી જાન,
કહા માન કહા માન પ્યારી જાન,
મનહર પ્રાણહર ચંચલ મોહની, સુરત દીલજાન—અય.

(૭)

ફિત્નતઃ—ચલેં ઇશ્કમેં મારેં જીગરપર હોષારેં,
ચમન આશકકે દીલપર ક્યું કર હો,
તબીઅત પેલી, મુસીબત ઝેલી,
ખલાસીર સે લી પહન ગલે સેલી ભજેં ઇશ્કકો—ચલેં.

જો ઇશ્કમેં હય રન્જુર હુઆ,
વો દુનીયાંઓ દીંસે દુર હુઆ,
જીસ ધરમેં વો મઆસુર હુઆ,
અંધેરસે વો બેનુર હુઆ,
હય યે કયસે કયસે રંગલાતા;
હર જગે રંગત દીખલાતા...યે.

દીલદાગ દારહો ખાન્જાર (૨)
જો ગુલે ઇશ્કકી દેખે બહાર,
કરે ફુગાં જાર મીસ્ત્રે હજાર—ચલેં.

(૮)

ફિત્નતઃ—જરા આશકકો જાની કરો તુમ પ્યાર,
કોઇ બોસા મુઝેભી ફીરોજી નીગાર;
હું મયેં બેકલ હય આહોજારી હરપલ,
ફીરોજીઃ—રીજાસે મુવે પાગલ તુ અપના જરા મું સંભાલ—જરા૦
ફિત્નતઃ—અબ નહીં છેડ કરૂંગા, હરદમ સાથ રહુંગા,
તુજસે શાદી કરૂંગા, નીસદીન અયેશ કરૂંગા;
ફીરોજીઃ—સીડી સોદાઇ કહીંકા ચલ ચલ દુર સરક જા,
અય કમતર બદતર ખાકર ઠોકર દરદર ચલકર બાહર
હોકર—આ૦

(૯)

ફીરોજીઃ—કાહે છાંડે મુરખ મોરી બઇયાં, લચબ્યાં મારી દુંગી મયેં
મુંજી જારે શરમ નહિ આવે;
સતાવે મોહે મોહે જરા ન લજાવે—કાહે.

ફિતનતઃ—પ્યારે જાની તુને ક્યા દીલમેં ઠાની,
મોહનીયાં સુંદરીયાં કામનીયાં દુલારી હય;
ચલ ચલ પ્યારી છબઅસ ન્યારી હય મીલજાઓ જરી,
મીલજાઓ પ્યારી આઓ ન સતાઓ ન લજાઓ,
ઘબરાઓ નહીં બસ આઓ પ્યારી;

શીરોજીઃ—અરે રીઝાસે જરા મું સંભાલ,—કાહે.

(૧૦)

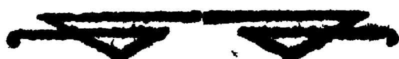
કતવાલઃ—ખટપટ કરકે દેખું નગરવા,
છુપકે મેં બારી બારી લેઆઉં ખબર સારી,
હીમ્મત ન હારૂં કરૂં કઠન જીયા—ખટપટ૦
છાંન જગત લે આઉં પતા,
કરમાત માત ઉધર જાત મીલાપ ભાંપ ભરમ;
બીપત દેખુ સગરી ઉસકી ધાતેં પાઉં જલદી મનસા મનકી
નગર ડગરમેં જા—ખટપટ૦

(૧૧)

સોંબરઃ—પ્યારે મોહે જરાવે નીસદીન કાહે દુઃખ ન દે દીન રતીયાં,
તલપ રહી મયેં સગરી રેનાં ભોર ભઇ મઇયાં;—પ્યારે૦
મોહની મુરત છબીલી પ્યારી દેખું તોહે ગુઇયાં,
દરસ મોહે દીખાદે દુલારે કલ નહીં પઇયાં—પ્યારે૦

(૧૨)

સોંબરઃ—મોરે પ્યારે કો બચા લઇયા હમરી,
રબ ઇલાહી કામયાબી દે સીતાબી તુ ખુદા—મોરે૦
મેં જાઉં જા બચાઉં મુઝે યારી દે ખુદા,
દુશ્મનોંકી કર ખરાબી બરબાદી દે સજા—લઇયા૦

નાચ.

(૧૩)

જોહરા—પ્યારે કુરબાન મયેં તોપરસે અય સાજનારે;
મોહે દીન રએન નાંહીં ચેંન તરસે નયેંન હમારે—પ્યારે.

સાહીબ—તોપે નીસાર (૨) મોહે કલ નહીં દીન રતીયાં;

જોહરા—તોરે દરસન બીન સૈયાં સુખ ચેંન નહીં પૈયાં;

સાહીબ—હું નીસાર, દીલદાર, બાર બાર મયેં;

જોહરા—જાં નીસાર હું તાબેદાર હું મનહર છલબલીયાં—પ્યારે.

આબ્બે હુસન.

(૧૪)

શીબર—મોહે પીયા બીના ચેંન નાંહીં,
પડે નીસદીન નયેંનન નીરભરે—મોહે૦
મેં ધીર ધઇ કેસે કરૂં હાએ,
મન કલ ના પાએ મોહનવા પ્યારે છપલા કે દરસ બીન;
કલ ના પડે નીસદીન નયેંનન નીરભરે—મોહે૦

(૧૫)

હકીમ—તોપર બલહારી,
દેખી મેંને સારી જાન નીસારી વારી વારી—તો૦
તુહી મોરા દાતા તુજસેહી પાતા
આલમ મુરાદ પાએ સારી—તો૦

(૧૬)

જોહરા—હાય મુજે પ્યારે શકીલને મારા,
હે નજરસેં નીહાં હાય અયસા જવાં,
મુજે મીલે કહાં મોરા પ્યારા—હાય૦

(શએર.)

દીલે જોહરાકો ફુરકતમેં યેહી મેદબાને વાલે હયેં,
ફુગાંહે શોરહે ફરીયાદ હયે શેવન હયેં નાલે હયેં
શકીલ ઇસદર્દે ફુરકતસે બુરી હાલતહે જોહરાકી,
કે ઉસકો ઝીંદગી દુશ્વાર હે જીને કે લાલેં હયેં;

કયસાયે ધ્યાન કીયા મોહે હયરાન કીયા,
હાય વીરાન કીયા ઘર સુનસાન કીયા.
વસ્લ ઉસ ગેરતે મેહકાહો મયસ્સર કયું કર,
હાય બીગડા હુવા બન જાએ મુકદર કયું કર;
મુજે કીસકા મીલેગા સહારા—હાય મુજે૦

(૧૭)

શીરોજી—જાવો જાવોજી છયલા કલછયાં,
લગાવ નાંહીં ખયયાં છાડોજી મોહે દયયા—જા૦
મોસે મે જતીયાં, કરો નાંહીં બતીયાં,
મોરી ધરકત છતીવાં છાડોજી મોહે સયયા—જા૦
પકર તુ ન મોરી કલાઇ, કરત કાહે, મોસે મે હીટાઇ;
દુરજા અનારી પરે સરક જા અલમ હટ જા,
જાઓજી નાંહીં સતાઓજી, પરૂં તોરે પયયાં—જા૦

(૧૮)

કોતવાલ—જેહરીલી અંગુઠી બનાયો દીલજાનરે,
અચ્છી મહોબ્બત યારાના, મેરે પ્યારે નીભાના યારાના.

જવાહેર—આવો મેરી જાની જવાની દીવાની નીશાની નીભાના—જેહરી
તોરા આશીક હું મયેં દીલસે જાના,
પ્યારી તું હય સોદાઇ તો મયેં દીવાના.

કોતવાલ—શાદી કરૂંગી તુમારેસે પ્યારે—જેહરી.

(૧૯)

શીરોજી—ઇસ દુનીયાંકા રંગ નયા દીખલાએ,
યે ફંદેમેં સબ ફસાને હયેં–ઇ૦

(દોહા.)

દુનિયામેં હે ઇશ્કકા હરએક કો આજાર,
ઇસ જાલીમને કરદીએ લાખોંકો મીસમાર,

ઇસ જગમેં હય રન્જો અલમ કયા કયા પેહમ,
હેં દરદોગમ ઝુલ્મો સીતમ હેં દમ બદમ,
બરબાદ કરે હાએ...............ઇસ૦

(૨૦)

શીરોજી—ક્યું હરદમ યે તકરાર રાર,
કર બતીયાં ન મોસે બાર બાર—ક્યું૦

મુજસે યે બતીયાં નાં કર જતીયાં,
પતલી કમર મોરી બાલી ઉમરીયાં.
ચંદર બદન મોરા મોહની સુરતીયાં,
તેહારી બંદર જેસી કારી સુરતીયાં;

મરકાલા—અય જા રી તુજે,
વો બારી સાડી લે દેગા તુજે,
મોતીકી બાલી લે દેગા તુજે;
હીરેકી ચુડી લે દેગા તુજે-ક્યું૦

(૨૧)

જોહરા—એ પ્યારે છયલા મોહે આજ આકે દરસ દીખલાએંગે.
વો મોહન આએંગે, દીલકો બેહલાએંગે;
પીઆ પ્યારે હમારે મીલ જાએંગે...........એ.
પેહલુમેં અપને બીઠાએંગે મેરી આંખોં કે તારે દીલોજાન,
મેં હું બલહાર, પીયાપે નીસાર, કરૂં સનગાર;
કે વો દીલદાર, હોગા હમકનાર,
હાર બનવાએંગે ઉનેં પહેનાએંગે...........એ.

(૨૨)

જોહરા—બાંકે છયલાપે હું બલહાર,
કોતવાલ—પ્યારી તોરે ગાલોપે હું મયેં નીસાર,
અય જાની તોરે નખરેપે હું મયેં નીસાર.
જોહરા—મુજે યકરાર દેદો, પયેમાન દેદો,
નેનાં નેનાં મીલાદો મોરે પ્યારે દીલદાર.
કોતવાલ—દીલોજાન, હરઆન, હય કુરબાન જાન,
જોહરા—હો જાઓ અબ હમકનાર...........પ્યારી૦

(૨૩)

જોહરા—મુસીબત કયસી હય હરઆન,
હુવા ઘર મેરા કયું સુનસાન;
ગજબ હય યે કયા અબ સુબહાન,

મુજે અરમાન થે કયા કયા.
અય ખુદાયા જગમેં, બેસામાન, હુઇ હેરાન,
નીસદીન દુઃખહર, મ્હેરકી નજર કર;
મુજપર સુલતાં,–રખ મેરી લજીયા,
ધરકત મેરી છતીયાં દીન રતીયાં.
ફીરદીગાર, મેં નીસાર, બારબાર,
તોપે હરઆન...............મુસીબત.

(૨૪)

ફ્રિત્નત—હાય મેરી પ્યારી જો હાતસે ખોઇ,
મીલા નહીં કોઇ હુવા નાચાર—હાય૦
તદબીર કયસે કરૂં, ધીરજ કયસે ધરૂં;
નારીસે નાંહીં ડરૂં, મયેં હું મક્કાર—હાય૦
મયેં તો સમજા સોનેકી ચીડીયાં આઇ મેરે હાત;
યક બયક જો મુજસે પલટી યે હે નસીબકી બાત.
મુજે અબ જાન હુઇ ભારી,
હામ ધરૂં, ઠામ કરૂં, દામ કરૂં, કામ કરૂં;
નામ કરૂં આએગી જો વો દીલદાર—હાય૦

(૨૫)

ફ્રિત્નત—હય ઉલટા ચલતા યે ચકમા, કહીં અકડા કહીં જકડા;
મયેં દુબલા પતલા હું જયસા વયસાહું ખટપટમેં દાના.
સુખ ચએન નહીં દીન રએન મુઝે આઝાર હરદમ હય તાજા;
બીરહાકી જલન, સુલગે તનમન, દીખલા દરસન, મોહે જાને મન
સુંદર, મનહર, ગુલેતર, મીલકર, દીલજાની, મનમાની યારાના.

બાબ તિસરા.

(૨૬)

શકીલ—કોન ધરે આજ તુજ બીના દાતા;
જાનો માલ હય તોરે આસરેસે—કોન૦
કીસકા ભરોસા બસ દુનીયાંમેં,
નસીબકો આજમાયા અબતો,
સુખ દુઃખકા સાથી હરએક—કોન૦

(૨૭)

સીંબર—અલબેલે સૈયાંને મોપે કયા જાદુ ડારા,
રંગીલે સૈયાંને, છબીલે સૈયાંને—મોપે.

શકીલ—અબ્રુકમાનેં તાકકેરે, મારા દીલપર તીર;

સીંબર—પ્રેમ પ્યાલા મોહે પીલાકે સુંદર મન તસવીર;
છેલા, છબીલા, રંગીલા, રસીલા, હટીલા, નુકીલા—અલ૦

(૨૮)

તવાયફે—મોહે છાંડ દે કનૈયા ન કર બતીયાં,
મોરી સીસક સીસક રહી છતીયાં—મોહે૦

(શએર.)

ઉસ્તાદ—ખુનહીપર અગર આમાદા વો કાતીલ હોતા;
કોઇ જખ્મી કોઇ ઘાયલ કોઇ બીસમીલ હોતા.
કયું ઉઠાતે યે મુસીબત યે અલમયે કુલ્ફત;
અપને કાબુહીમેં હય જાન અગર દીલ હોતા.

તવાયફે— ન છેડો સૈયાં, નાજુક બૈયાં,
તરસ તરસ ગઇ રતીયાં—(મોરી) મોહે૦

(૨૯)

તવાયફે—ગાજે બદરીયાં, રૂમ ઝુમ બરસે—ગાજે૦
બાંકે કનૈયાને ભર પીચકારી,

અંગપર ડારી મોરી ભીંજી ચુંદરીયાં—રૂમ૦
મુરલી બજાકે મન હરલીનો,
પકર કલાઇ મોરી તોરી ગગરીયાં—રૂમ૦

(૩૦)

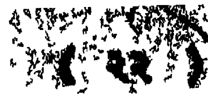
કવ્વાલી—દૂર દૂર પાપી તુ ઉધર અલગ, સરક નાંસજા;
નીકલ મુરખ સંભલ જા, હરસે તુડર નીઅટ જા;
સોચ સમજ, પાપ નકર, ઇધર ઉધર પુર દગા—દૂર.
જુલમ, સીતમ, કાહે તુ કરત, બડમ તુજકો દુંગા સજા,
બેહયા ! રૂસીયા ! જન ગુની તુ બેવફા;
જાના જાના પાપી તોહેકો પેહછાના,
મુરખ નીડર પરન પૈયા, કર ન જતીયાં;
બચ ન સકેગી જાન તોરી પાયગા તુ ફાંસીકી સજા.

(૩૧)

(કવ્વાલી) ક઼ુવ્વત—યે કીસ્મતકી રંગત મુસીબત દીખાતીહે
તાસીર તોકીર યાર
હે બદનાકો આસાંકો દાનાકો ઉલ્ફતમે
હરદમ રહા સરોકાર.
યે ઇશ્ક ન તુમ કરના, હકસે ડરના;
આજારી હય કયસી, દુસ્વારી હય કયસી.
બીમારી હે કયસી, યે સારી બલા;
યે ઇશ્કમેં આફત મુસીબત તમામ.
હે ગમતાજા હરએક નયા સુબ્હોશામ;
કરો ઇશ્કકો મેરે યારો સલામ.
હે બરબાદી, આજાદી, હેરાની, વીરાની;
નાકામી, બદનામી, હે બરમલા.
બેજા હય યે ધ્યાન,
હે ખુરાબી અજી બે સુમાર..........યે૦

(૩૨)

ઠુમરી ભૈરવી—લાજ રહે મહેંકી નારીસે દુનીઆંમેં સારી—લાજ.
જ્ઞાન નગરીયાં, સોહાગ બાગ પૈયાં—રહે.

રંગ ઢંગ હે નીરાલા, મરદુવોંકા મું હો કાલા;
સેજનકી સોભા હે ચાતુર નાર,
નારીસે સારે સંસારકા સાર;
રંગ ઢંગ મં હય ન્યારી, રીત યે અનીત સારી—મર્દોંકો.

(૩૩)

ફિત્નત—તોપે વારી પીઆરી ગોરે ગાલોંકા એસા દીખાદે—
તોરી સુરત રસીલી પ્યારા સાંવરી;
યે પ્યારે પ્યારે નયઁન રસીલે તેરે;
મારી, કટારી, ફિતારી, ખુમારી તોપે૦

ફીરોજી—મયે હું નાની ભોલી ભાલી, સુરત તેહારી કાલી;
કરૂં એડી ચોટી પે નીસાર, લે લે અનારી

ફિત્નત—માર લગતી હયે પ્યારી, જાન તે પે મયેં વારી,
તુરાની તુ લામાની તુ દીલજાની દીલદાર;
ફીરોજી—પરે જા—ના સજા ....તોપે૦

(૩૪)

કોતવાલ—હે વો હુસ્ને રૂખે કાનીલ કે જીસે કેહતે હયેં;
લોટ અયસા હ મેગ દીલ કે જીસ કેહને હયેં—હે૦
હશરમે પેશે ખુદા જિસસે ન કુછ બાત આઇ;
વો ખતાપર હુઆ કાયલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે૦
દીલ મેરા ગેર તેરા આયનએ હુસ્નો જમાલ;
હે મુકાબીલ કા મુકાબીલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે૦
અય સેદેલ ઇશ્ક જીસે કેહતે હયેં સબ દુનીયાંમેં;
યે વો હયે મુરશીદે કામીલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે૦

(૩૫)

ખવાસે—નાચો દીલ મીલકે તુમ સહેલી દુલારી સારી;
ખુશીયાં મનાઓ તાતાથૈ તાતાથૈ—નાચો૦
દરસે આજ જાહરા પ્યારીકી,
આશ હોગી પૂરી મનમાની;
દીલા જાન, સે હરઆન, આલીશાન, પે કુરબાન;
ગાએં નાચેં મીલકર સારી,

—ન અલહારી.

પાક નધ, તક થેધ, તક તક તક તક, તક થુંઆ, તકથુંઆ,
કીટતક ધા, કીટ્તક ધા, કીટતક ધા,

(૩૬)

ફિત્નત—મુજે દેદો ફીરોજી દુલારી,
ઝટપટ કર દીજે શાદી હમારી—
સુનો સાહીબે મન, પ્યારી ગુ-ચાહદન;
મીલે યે ગુલબદન, ગુલે રશ્કે ચમન,
બનું દુલા અકડક મીલાઉગા હાત.
(આઈએ મીલાઈએજી હાથેસે હાત.)

ફીરોજી—(ચલ મુવે, દૂર મુવે, મારૂંગી લાત)

ફિત્નત—તોરી છલબલ ભુલા દુંગા સાની—ઝટ૦

(૩૭)

સબ—અય દાવર, બગતર, સરવર, અનવર, જમંપરવર. સુલતાં,
અશજાર, ગુલજાર, એખાર, બલહાર............અય૦
સનઅત પ્યારી, કુદરત ન્યારી.
નાદીર નાદીર હીલમીલકે ગાઓ;
શાદીયાં, ખુશાલીયાં, આબાદીયાં મનાવ સબ—અય૦

